

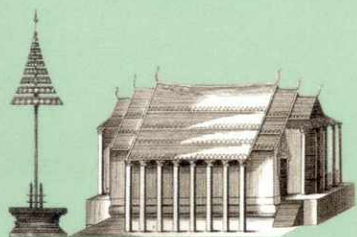
รศ.ดร.สำราญ
พลศักดิ์

*A History &
Political History
of Ayutthaya*

๑๘๔๓ ๒๓๑๐

ประวัติศาสตร์

และ

การเมืองไทย

สมัยอยุธยา

and eighteenth centuries, Ayutthaya emerged as an entrepôt of international trade
flourished. The reign of Narai (r. 1657–1688) was known for Persian and later,
and the sending of the 1686 Siamese embassy to the French court of King Louis
Ayutthaya Period saw the departure of the French and English but growing prominence
ese. The period was described as a "golden age" of Siamese culture and saw the rise in
the introduction of capitalism into Siam, a development that would continue to
expand in the centuries following the fall of Ayutthaya.

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์

(๔)

คำนำผู้เขียน

(๖)

นำเรื่อง

ประวัติศาสตร์และการเมืองไทยสมัยอยุธยา ๓

๑

ปฐมบท...ศรีอยุธยา..... ๙

กาลครั้งหนึ่ง...อยุธยาศรีรามเทพนคร ๑๐

ตำนานเรื่อง พระเจ้าสายน้ำผึ้ง นางสร้อยดอกหมาก

และการสร้างวัดพนัญเชิง ๑๕

ว่าด้วยเรื่องของ “พระเจ้าอู่ทอง”

กษัตริย์ผู้สถาปนากรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. ๑๘๙๓ ๒๐

อยุธยาศรีรามเทพนคร : นครแห่งพระราม..... ๓๔

๑๘๙๓ เมื่อแรกสถาปนากรุงศรีอยุธยา ๔๐

“อู่ทอง” และ “สุพรรณภูมิ” กับความสัมพันธ์ที่คลุมเครือ..... ๔๗

เมื่อแรกสถาปนากรุงศรีอยุธยา : อำนาจและการเมือง ๕๔

เมื่อ “จอมแปรงพิศตร” กับสงครามคราวตีกรุงกับพม่า..... ๖๒

สุโขทัย & อยุธยา : การขยายอำนาจไปยังเมืองพิษณุโลก..... ๖๕

๑๙๑๒ เมื่อพระราเมศวรยังไม่พร้อม ๖๙

ขุนหลวงพะงั่วเถลิงราชย์ กับการขยายอำนาจขึ้นสู่หัวเมืองเหนือ..... ๗๓

พระเจ้าทองหล่อ กับโศกนาฏกรรมบนบัลลังก์เลือด..... ๘๐

การเมืองเรื่อง “สุโขทัย” ในประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยา ๘๖

๒

กรุงศรีอยุธยากับบูรณภาพแห่งดินแดน..... ๑๐๒

พระราเมศวรกับการกลับมาอีกครั้ง เพื่อหวนราชบัลลังก์ ๑๐๓

พระยาราม...เสวยราชย์ ๑๑๐

แผ่นดินเจ้านครอินทร์ ๑๑๓

สมเด็จพระนรินทรธิราชกับอำนาจเหนือแคว้นสุโขทัย ๑๑๙

ศึกสายเลือด : เจ้าอ้ายพระยา เจ้ายี่พระยา และเจ้าสามพระยา ๑๒๐

เจ้าสามพระยา : “ตาอยู่” แห่งกรุงศรีอยุธยา..... ๑๒๓

การเมืองเรื่องราชบัลลังก์ เมื่อครั้งแผ่นดินเจ้าสามพระยา ๑๒๗

อวสานกรุงกับพม่า..... ๑๓๐

การเมืองเรื่องอำนาจกับการผนวกรวมสุโขทัย..... ๑๓๕

“ศึกล้านนา” กับการขยายอำนาจขึ้นไปฝ่ายเหนือ..... ๑๓๘

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถเจ้าเสวยราชย์ ๑๔๑

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถกับการปฏิรูปการปกครองของกรุงศรีอยุธยา ๑๔๕

การขยายพระราชอำนาจของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ..... ๑๕๕

ศึกล้านนากับพระยาเชลียง..... ๑๖๓

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงผนวช : พระราชพิธีหรือว่าการเมือง..... ๑๖๘

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถเจ้าสุวรรณคต ๑๗๒

แผ่นดินสมเด็จพระรามธิบดีที่ ๒ ๑๗๖

กรุงศรีอยุธยาและเชียงใหม่ : สงครามและความขัดแย้ง..... ๑๘๗

เมื่อปลายแผ่นดินสมเด็จพระรามธิบดีที่ ๒ ๑๙๓

บูรณภาพแห่งแผ่นดินศรีอยุธยา ๑๙๖

M

อวสานแผ่นดิน: ๒๑๑๒ เสียดกรุงฯ ครั้งที่ ๑.....	๒๑๒
สมเด็จพระไชยราชาธิราช กษัตริย์ผู้มาจากบัลลังก์เลือด	๒๑๓
ศึกเชียงกราน: สมุทราธิบดีในสมัยพระไชยราชา.....	๒๑๖
ศึกล้านนา ก่อนสิ้นแผ่นดินพระไชยราชา.....	๒๒๐
การเมืองเรื่อง หัวศรีสุดาจันห์	๒๒๗
พระยอดฟ้า กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่แห่งอาณาจักรสุดาจันห์.....	๒๓๑
ขุนรวงศาธิราช กษัตริย์ที่ไม่ได้ถูกจารึกไว้ในประวัติศาสตร์อยุธยา	๒๓๕
ขุนพิเรนทรเทพ ผู้โค่นอำนาจขุนรวงศาธิราช.....	๒๓๗
พระเจ้าตะเบ็งชเวตี้ กษัตริย์ผู้กระหายในอำนาจ	๒๔๖
ศึกพระเจ้าตะเบ็งชเวตี้คราวเสียพระสุริโยไท	๒๕๔
พระยาละแวก กับข้อกล่าวหาว่าเป็น “หมอกจางแค้น” ของกรุงศรีอยุธยา	๒๖๙
จาก “ตะเบ็งชเวตี้” สู่ “บุเรงนอง”: ๒ มหาราชแห่งพม่า.....	๒๗๕
ศึกพระเจ้าบุเรงนอง ตอน สงครามช้างเผือก.....	๒๘๓
การเมืองเรื่องพระเทพกษัตริ์:	
สัมพันธไมตรีระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงล้านช้าง	๒๙๙
๒๑๑๒ เสียดกรุงฯ	๓๐๙

C

มหาราชคู่แผ่นดิน	๓๓๖
หมอกจางแค้น	๓๓๗
การกลับมาของราชวงศ์สุโขทัย.....	๓๔๑
๑๕ ปี ภายหลังเสียดกรุงศรีอยุธยา	๓๔๗
นเรศวรหาราช: จากองค์ประกันสู่วันประกาศอิสรภาพ	๓๕๐
ประกาศอิสรภาพกับสงครามที่ตามมา.....	๓๖๒
จาก “อิสรภาพ” สู่ “มหาราช” ในสงครามยุทธหัตถี.....	๓๗๖
การขยายพระราชอำนาจของพระนเรศวร.....	๓๘๗
๒๑๔๗ สงครามครั้งสุดท้ายในแผ่นดินพระนเรศวร	๓๙๕
การเมืองเรื่องกับพญาสมัยสมเด็จพระนเรศวร	๓๙๙
“จับก้องจัน” ในแผ่นดินพระนเรศวร การเมืองเรื่องสัมพันธไมตรี.....	๔๐๘
แผ่นดินพระเอกาทศรถ.....	๔๑๗

C

การเมืองเรื่องราชบัลลังก์ กรุงศรีอยุธยา	๔๓๐
ศึกชิงบัลลังก์หลังแผ่นดินพระเอกาทศรถ	๔๓๑
แผ่นดินพระเจ้าทรงธรรม	๔๓๖
จาก “พระเจ้าทรงธรรม” ถึงการล่มสลายของราชวงศ์สุโขทัย.....	๔๔๔
พระเจ้าปราสาททอง: จากขุนนางสู่กษัตริย์แห่งราชวงศ์ใหม่	๔๕๒
“ยามาตะ” กับบทบาททางการเมืองในกรุงศรีอยุธยา.....	๔๕๙
จาก “เจ้าฟ้าไชย” ถึง “สมเด็จพระนารายณ์มหาราช”	๔๖๗
สมเด็จพระนารายณ์: มหาราชผู้มาพร้อมบุญญาธิการ.....	๔๗๔
ยุทธสงคราม ครั้งแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์	๔๗๗
บทบาทของชาติตะวันตก เมื่อครั้งแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์.....	๔๙๑
คอนสแตนติน ฟอลคอน กับการเมืองไทยสมัยสมเด็จพระนารายณ์.....	๕๑๔
ศึกชิงบัลลังก์สมเด็จพระนารายณ์.....	๕๒๔

5

กาลก่อนสิ้น...แผ่นดินศรีอยุธยา	๕๔๑
การเมืองไทยสมัยพระเพทราชา.....	๕๔๒
พระเพทราชา ผู้สถาปนาราชวงศ์บ้านพลูหลวง	๕๔๙
อำนาจของ “วังหน้า” กับการเมืองในสมัยพระเพทราชา	๕๕๑
กบฏบนแผ่นดินพระเพทราชา	๕๕๖
การเมืองเรื่องลาวและกับพญาสมัยพระเพทราชา	๕๖๖
จาก “พระเพทราชา” สู่ “พระเจ้าเสือ”.....	๕๖๘
การเมืองไทยสมัยพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ.....	๕๗๔
การเมืองเรื่องกับพญา สมัยแผ่นดินพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ.....	๕๘๐
ว่าด้วย...การเมืองเมื่อครั้งแผ่นดินพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ.....	๕๘๔

๗

อวสาน...กรุงศรีฯ	๕๙๘
การเมืองเรื่อง "พม่า" ช่วงปลายแผ่นดินกรุงศรีอยุธยา	๕๙๙
ปฐมเหตุแห่งสงคราม เมื่อครั้งศึกอลองพญา	๖๐๘
ยุทธการล้อมกรุงศรีอยุธยา.....	๖๑๔
การเมืองพม่าและกรุงศรีอยุธยา ภายหลังศึกอลองพญา.....	๖๒๑
กาลก่อนสิ้น...ศรีอยุธยา.....	๖๓๘
๒๓๑๐ อวสานกรุงศรีอยุธยา	๖๔๙
ชะตากรรมของกรุงศรีอยุธยา และราชวงศ์บ้านพลูหลวง	๖๖๒

๘

บทส่วยท้าย	๖๘๑
อยุธยา : ประวัติศาสตร์และการเมือง	๖๘๒
การเมืองเรื่องราชวงศ์กรุงศรีอยุธยา	๖๙๖
สงครามกับการเมือง ในประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยา	๗๐๓
บรรณานุกรม	๗๑๔